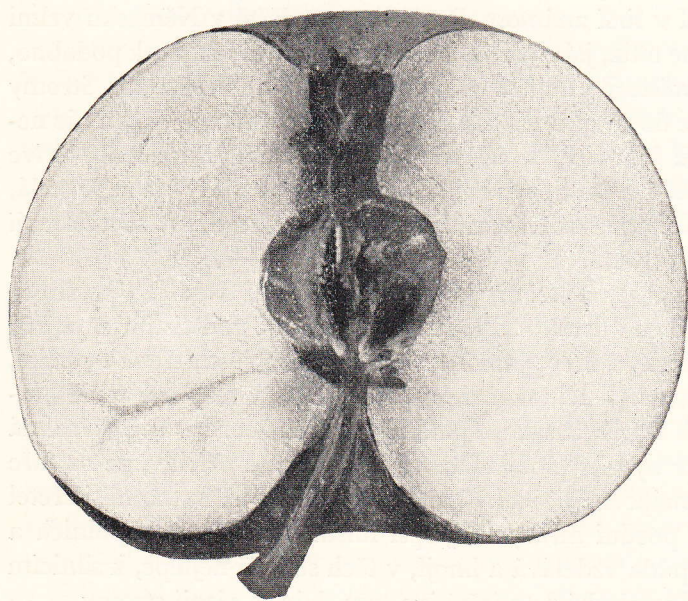

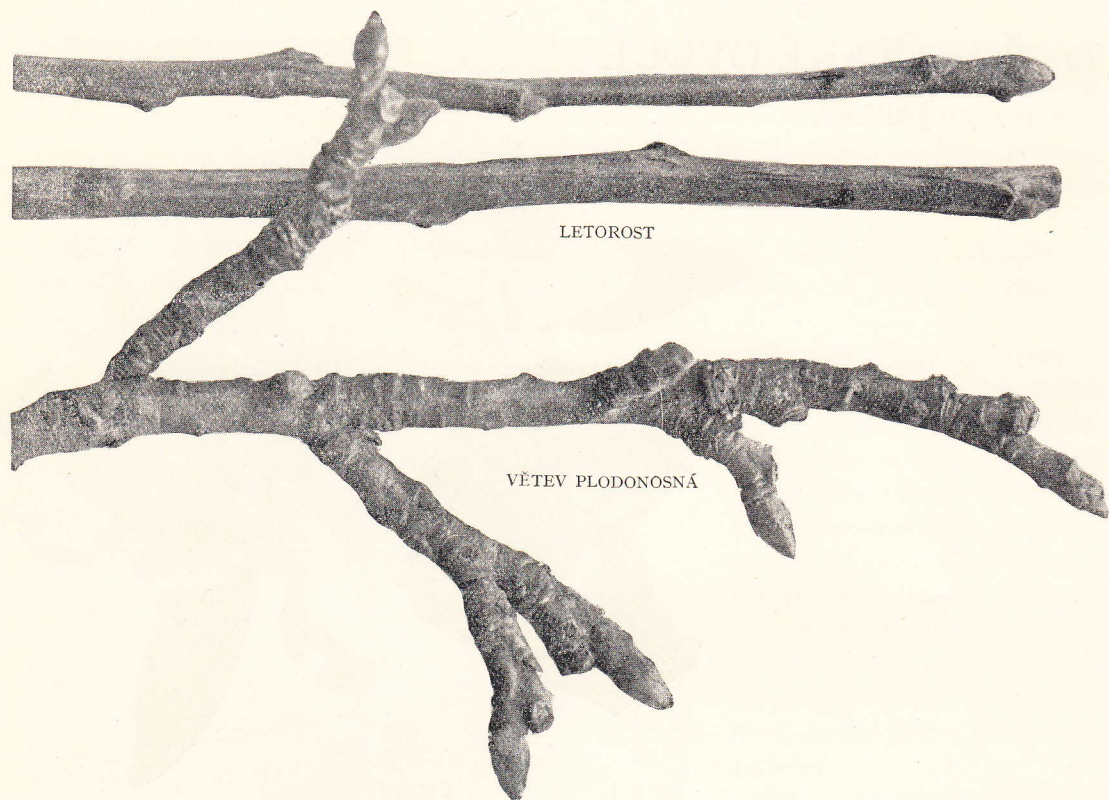
Jan Říha ČESKÉ OVOCE

JABLKA

Čís. 52.

COULONOVA RENETA - *Coulon's Renette* - *Reinette Coulon*

COULONOVA RENETA*)

Pochází z Belgie, kdež ji vypěstoval majetník školek L. Coulon v Lutychu a první plody sklídl v roce 1856, načež ji uvedl v širší známost. Rozšířila se zvláště v Německu velmi hojně, taktéž i u nás, avšak přece ne tolik, jako jablko Boskoopské, které jest jí tak podobno, že ji s ním pletou na mnohých místech; dají se však od sebe dobře rozeznati. Stromy renety Coulonovy rostou vždy více do šířky než Boskoopského. Plody si ve velikosti nic nezadají. Boskoopské jest však více kulovité, k oběma koncům stejně zkulaceno, dříve žlutne, má barvu více zlatě žlutou a světlejší rez; Coulonka bývá vždy více zploštělá, ke stopce široká, více zelená, hruběji porezavělá a zřídka zežlutne, slunečnou stranu mají obě dvě rudě žíhanou neb mramorovanou.

Patří mezi nejbujněji rostoucí odrůdy a stromy jsou znatelný hned z daleka po široce kulovité koruně, hustě a tmavě zelené listnatě. Plody se schovávají pod listím a nejsou z dálky nápadné. Roste v každé půdě, v které jabloně mohou vůbec růsti, třeba i písčité, neschází-li vláha. Nejhojněji však rodí a nejdokonalejší plody skýtá však jen v půdě hluboké a živné, v hubenější roste sice bujně, avšak na plodnost lze jen žehradi. Poloha se má pro ni voliti chráněná, ne snad, že by vítr plody shazoval, nýbrž z té příčiny, že na jaře trpí velice pozdními mrazy a jest nejprvnější, již květy zmrzají, k čemuž nutno míti zřetel tam, kde se pravidelně dostávají pozdní mrazy. Nejlepší místa pro ni jsou v polních a velkých domácích sadech, kde se půda vzdělává a hnojí, v těch se daří nejlépe, k silnicím se nehodí pro široké koruny, leda na široké a to ještě jen tam, kde se sázejí stromy až za příkop, nikdy ne na kraje silnic. Také do malých zahrádek se nehodí vysoké stromy,

*) Vyslov: Kulonova.

v krátkosti vše přikryjí; v těch by se měla sázeti, kdo ji přece chce mít, jen v tvaru krsku, ponechaného volnému vzrůstu. Přizpůsobuje se i tvarům uměle vedeným, řez však se musí velmi opatrně prováděti, neboť každý nevhodný oddaluje jen plodnost, která beztak dlouho nezačíná.

Ve školkách roste zcela podobně jako Boskoopské a kříví se k jedné straně, mladé stromky zmrzají stejně lehko, takže jest výhodnější, šlechtiti je na jiné, lépe rostoucí, tvrdé odrůdy. Na místa vysázeny, odrůstají velice rychle, velmi bujně, rozvětvují se hustě v mohutné koruny, které pilným prořezáváním se musí udržovati v pořádku. Větve se kladou zprvu málo a konci trčí do výše, později se však úplně rozkládají, dílem až visí a obrůstají velice hojně krátkými, plodonosnými větévkami. K tomuto popisu sloužily asi třicetileté stromy, které stále při bujném a svěžím vzrůstu jiné odrůdy předrůstají. Roditi začínají po 10—12 letech, až se vybouří, pak plodí hojně, nikdy přílišně, spíše méně každý druhý rok, mezitím odpočívají. Zato plodí stejnoměrně velké plody bez drobotiny, na místech velmi vhodně položených plodivají i velice hojně. Stromy nerakovatější a stává se tak jen v krutých, nepropustných jílech; plísně jim neškodí vůbec.

Letorosty narůstají silné, zprvu dlouhé, později jen krátké, rovné, pod oky zcela mírně se prohýbají a černavá plst je pokrývá z většího dílu, po otření se lesknou, mají barvu tmavě hnědou, často hodně tmavou, velmi jemný, stříbřitý závoj pokrývá je lehce místy. Žlutavé, zcela jemně vyvstalé tečky se rozptylují nápadně a hojně.

Krátká, silně vyvinutá oka zcela přiléhají, pokrývá je šedá plst a jsou na patkách malých a málo vyšších než oka, zcela kratince prohnutých, s postranními, tupými, krátkými žeběrky, střední bývá jen jaksi začato. Květní poupata, jichž se vyvinuje veliké množství, bývají baňatě vejčitá, tupě zakončená, mají šupiny hnědé a kryté dílem šedou plstí. (Viz obraz.)

Velké listy, hrubé, tmavě zelené a vespod méně vlnaté bývají dlouhé 85—90 mm a široké 65—70 mm, buď téměř okrouhlé aneb okrouhle vejčité, kraje mají nestejně, dvojmo ostře pilovitě zoubkované, špičky úzké, krátké a jako nastavené a řapíky dlouhé 22—25 mm, jednotlivě s kopinatými palisty. Na plodonosných větévkách bývají při stejné šířce mnohem delší, eliptické, také i dlouze opak vejčité s krátkými špičkami, mají kraje drobněji zoubkované a řapíky dlouhé až 45 mm.

Stromy vykvétají třetí neb čtvrtý den jabloňového květu a zelenavě bělavá poupata, po špičkách červenavá, jim dodávají v rozpuku krásného, načervenalého vzhledu. Kvetou vždy velice bohatě, květy jsou však vůči mrazům velice choulostivé a zmrzá jich mnoho. Jednotlivé květy široké 50—55 mm, rozložené, mdle bílé a něžně růžově stíněné jsou sestaveny tak, že se plátky dosahují vzájemně. (Viz obraz.)

Připojený barevný obraz byl zhotoven podle plodů z okresní školky Chlumecké a znázorňuje průměrnou velikost a tvar prostředně velkých plodů s vysokých stromů, vážících 180—200 g. Mezi nimi se najdou o něco větší, těžké až i 400 g. Tvarem se neliší příliš od sebe, bývají vesměs zploštělé, takže poměr výšky k šířce se jeví asi 65×90 a zužují se k temeni vždy o něco více než ke stopkám. Vyskytují se též i plody o něco kulovitější; jedna strana bývá nižší.

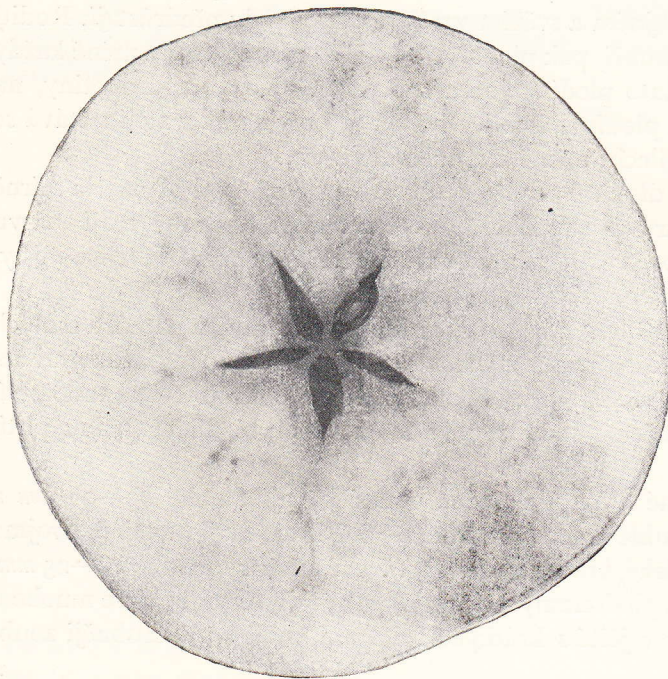
Napolo otevřené kalíšky, poměrně malé, zelenavé a hnědé, jsou sestaveny z ústů dole širokých, dosti dlouhých a úzce zúžených, které u spodu k sobě nedosahují, proti sobě se kloní, přischlé špičky vztyčují aneb zpět skloněné mají a vězí v jamkách užších, avšak hlubokých a záhybnatých; zde vzniklá zcela plochá žeběrka kraje jamek mírně hrbolí, přes celý plod se táhnou a nepatrně hranatější jeho kulatost.

Dřevnaté, dosti silné, zelenavé a rezavé stopky bývají asi tak dlouhé, že úrovně jamek přecházejí o 6—10 mm a vězí v jamkách hlubokých, širokých a hrubě porezavělých; rez se rozptyluje paprskovitě daleko kolem a bývá černavě hrubě šupinatá.

Hladká, částečně i rzi zdrsňelá slupka se leskne málo a má barvu zelenou, teprve pozdě

v zimě poněkud zežloutne, bývá však vždy bledší než Boskoopské a prokvétá ve stínu zelenavě; mnohé plody bývají na slunečné straně lehce pruhovitě, často i dosti živě zarudlé, jiné mají jen zcela slabý nádech, jiné opět zůstávají jen zelenavě žluté. Jemná, šedě rzivá rez se vyskytuje na mnohých plodech velice hojně, takže jsou i z větší části řídce pokryty, jiné jsou jen místy, v okolí kalíšku, postříknuty rzí. Jemné, rzivé neb nahnědlé tečky se rozptylují řídce, jsou jen v žlutém nápadnější, ve rzi pak se ztrácejí.

Mají bělavě žlutavou dužninu, také i zelenavou, jemnou, hustou, zprvu chruplavou, později měkkí, méně šťavnatou, chuť sladce navinulou, renetovou, dobrou, avšak poměrně málo kořenitou.

Podkališní široká, kuželovitá rourka sahá často až na špičku jaderníka, od ní se táhnou žlutavě zelenavá vlákna, jaderník obklopující velmi zblízka, ten má úzkou, dutou osu, do kteréž se otvírají po stěnách hladká, neb jen zcela jemně natrhaná pouzdra úzkou šterbinou. Každé pouzdro chová obyčejně jen jedno dlouhé, slabě vyvinuté, hnědé jádro, které často i schází.

Češe se současně s Boskoopským asi v polovici října, načež asi v polovici prosince dospívá k jídlu a udrží svoji dobrou chuť až do pozdního jara. Žloutne vždy mnohem později než Boskoopské, k snědku jest dobré a velmi hledáno v obchodě pro svou velikost. Má tvrdou slup-

ku, která netrpí tlakem a pomačkaná místa v dužnině zaschnou, aniž bylo co znáti na slupce. Ale plody často hluboko pod slupkou křenčí, aniž na této bylo co pozorovati. V studeném, mokřém létě napříč popraská mnoho plodů, trhliny se však zavalují opět rychle, takže zůstává po nich na slupce jen jízva.

V zahradách Zemského pomologického ústavu v Troji se chová pod jménem Reneta Kulónova čís. 326.

Popisy lze nalézt: „Handbuch der Obstkunde“ čís. 490, Culons Reinette, Engelbrecht „Deutschlands Apfelsorten“ čís. 321, Coulon's Reinette. Thomas str. 141, Reinette-Coulon.

Z vedlejších jmen jsou známa: Coulonova reneta, Reneta Coulona.

Mnozí spisovatelé uvádějí dva odrodky Coulonovy renety a to Reinette-Coulon la Jaune a Reinette-Coulon la Verte: žlutou a zelenou.

COULONOVA RENETA – *Coulon's Renette.* – *Reinette Coulon.*